

האיגוד הישראלי לפסיכותרפיה

יום עיון

כשהחוג נכנס פנימה

יום ששי 30 אפריל 2010 כפר המכביה, רמת גן

נוהגים לחשוב על הכח המרפא של המפגש הטיפולי דרך הרחבת ההתבוננות של המטופל על עולמו הפנימי. הסביבה כמרחב הכרחי להתפתחות אנושית מופיעה אצל רבים, ביניהם ויניקוט וכולבי. ויניקוט שדבר על **facilitating environment** הדגיש את הצמד אדם – סביבה כהרחבה של תפיסתו את הצמד אדם – תינוק. המטפל לפי התפיסות ההתייחסותיות הוא לא רק דמות העברתית, יש לו גם מקום כמציאות של אדם מרגיש וחווה במפגש הטיפולי. גם תפיסות במזרח מרגישות את יחסי הגומלין ההכרחיים עם המתרחש והמפציע בסביבת האדם וביקום בכלל.

ההנחה המרכזית של יום העיון היא שהמפגש הטיפולי נמצא ביחסי גומלין עם הסביבה והמציאות המורכבת בארצנו. נרצה ללמוד ולחקור יחד את ההשלכות של יחסי גומלין אלו.

ביום העיון נכניס את "החוג" פנימה דרך דיונים של המשתתפים סביב שולחנות עגולים אחרי כל הרצאה.

בתכנית:

תמורות והשפעות מפרספקטיבות כלכליות, מחקריות ואתיות על פסיכותרפיה עכשווית

פרופ' גבי שפולר

פסיכותרפיה היא עיסוק שבהיווסדו ובתחילת התקיימותו לפני כ-115 שנה התקיים בשאיפה לבידוד מהעולם החיצוני, להאדרת המימד הפנומנטי ולצמצום ההיבטים המציאותיים. המרחב המבודד של הטיפול נפרץ במהלך השנים בצורות שונות: חלקן אקראיות ונקודתיות בזמן, חלקן מתוכננות וארוכות טווח. לשלוש מהאחרונות שמתרחשות בחמישים-שישים השנים האחרונות אתייחס בהרצאתי: א. המחקר בפסיכותרפיה, ב. ההתחשבות בהיבטים הכלכליים של הטיפול ועלויותיו, ג. התייחסות לאירועים בעלי משמעות אתית בטיפול. בהרצאה אדון במשמעות החדירות המתוארות על הפסיכותרפיה כעיסוק פרופסיונאלי.

Toward a New Definition of "Pnim"

ריקי ברנשטיין MSW

The realities of life in Israel, particularly security issues, often intrude upon our therapeutic space. How does this fact impact us inside? By "inside" I mean not just inside the therapy room, but inside our own bodies. Recent research on the brain indicates that physiological awareness is an important tool to enhance our therapeutic work.

הצל המסרב להיות מושלך

ד"ר ברוך כהנא

הפסיכולוגיה היוגיאנית מרבה לעסוק במושג ה'צל': שם המציין את אותם תכנים נפשיים אשר התרבות דוחקת מן המודע ע"י ציונם כחלק מן ה'דוע'. בכל תרבות ישנם תכנים אחרים המוגדרים כ'צל'. ברוב המקרים, תכני ה'צל' מושלכים על קבוצה חברתית כלשהי, המסמלת עבורנו את ה'אחר' השנוא-מצב הגורם לחלק גדול מן העוינות המאפיינת את השיח הפוליטי. אלא שבמקרים לא מעטים נוצר מצב שאי אפשר להשתמש בהשלכות מהסוג הזה, ואז האדם נאלץ להתמודד עם תכני הצל שהודחקו עד כה. בהרצאה אביא דוגמא טיפולית למציאות כזו.

על טיפולים חוצי גבולות: המקרה היהודי-ערבי פרופ' רמזי סלימאן ויפעת היבנר

ההרצאה תדון בהתקשרויות טיפוליות המתקיימות באזורי גבול שבין שתי קבוצות נבדלות סמאטוס הנמצאות במצב של קונפליקט. נתמקד במקרה היהודי-הערבי ונעלה הרהורים הנסמכים על תובנות מתיאוריות פסיכולוגיות חברתיות, ובעיקר מתיאוריית הזהות החברתית, אודות אינטראקציות אסימטריות בהם המטפל הוא יהודי (משתייך לקבוצת הסמאטוס הגבוה) והמטופל הוא ערבי (משתייך לקבוצת הסמאטוס הנמוך). וביחס לאינטראקציות בהם מתקיימת האסימטריה בכיוון ההפוך (המטפל ערבי והמטופל יהודי). ביחס לשני מצבים אלה, נדון בהשפעתו של הקונפליקט הבין-קבוצתי על רבדים גלויים וסמויים של התהליך הטיפולי. בין היתר נצביע על מקורות של התנגדויות מצד המטופל ועל חסר אפשרי ביכולתו של המטפל לאמץ את נקודת מבטו של המטופל. ביחס לשני המצבים הנדונים יועלו מספר הרהורים על הדרך והמידה שבהן ראוי שמטפלים "יכניסו את החוץ פנימה".

החדר הלא אטום- כניסתה של המציאות הישראלית לעבודה משפחתית, התפתחותית וזוגית גליה רבינוביץ.

אחת הדרכים להתבונן בפסיכותרפיה היא כההליך של שיקום חופש הבחירה של האדם, תוך איתור וחקירה של אלטרנטיבות להתנהלות קשה ומכבידה בהווה. לעתים קרובות, בתהליך חקירה זה אנו מתעמקים גם בהגבלות על חופש הבחירה ובאי היכולת למצוא חלופות. בטיפול משפחתי, חוויות אישיות של הורים יוצרות בחירות והגבלות על חופש בחירה עקב הגדרת מצבים כמסוכנים, מאיימים או מקדמים וחיוניים. חוויות הקשורות בשירות צבאי של אחד המבוגרים וחוויות הקשורות במקום העבודה שלהם הם דוגמאות לכך. בנוסף לכך מתקיימת העברה בין דורית של תחושות סכנה או הצלה, ובתהליך זה, חוויות מציאותיות של סבים וסבתות משפיעים גם על נכדיהם. בהרצאה יובאו דוגמאות מטיפול במשפחות שבהן יש ילדים בעלי "שתיקה בבחירה" כביטוי לחוויות וחששות של הוריהם שצומחות במציאות חיינו פה.